

COM ES PREVEU QUE TANQUI EL SECTOR TURÍSTIC EL 2020?

- S'estima una caiguda de l'activitat turística del 79,2% el 2020 a Catalunya, amb una pèrdua de 25.505 milions d'euros.
- El 70% de la caiguda del PIB aquest any s'explicarà pel sector turístic.
- Les reserves hoteleres realitzades pel turisme domèstic repunten els primers quinze dies de novembre a Catalunya, i encara podria salvar-se en part la temporada de Nadal.
- El turisme internacional no mostra cap signe de recuperació en el que resta d'any.

El sector turístic viu amb incertesa el tancament del 2020. Aquests darrers mesos estan fortament condicionats per la capacitat de controlar la pandèmia, la manca de confiança dels turistes, les limitacions a la mobilitat, els tancaments (totals o parcials) de l'hostaleria i la cultura, i el deteriorament acumulat de la situació econòmica. Aquesta situació se suma a l'endarreriment de l'inici de la temporada turística aquest any i als rebrots de finals de juliol que van truncar la recuperació del sector els mesos d'estiu, i que van deixar descensos força significatius tant en viatgers, com pernoctacions i llocs de treball –sobretot per part del mercat estranger (taula 1).

Taula 1. Resum i evolució dels principals indicadors del sector turístic. Catalunya

	2020				Variació interanual, %				
	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	
Viatgers residents ¹	487.947	794.837	469.034	221.716	-40,8	-11,0	-28,6	-60,8	●
Viatgers no residents ¹	254.074	263.729	138.147	92.626	-84,2	-84,4	-90,2	-92,6	●
Pernoctacions totals ¹	1.805.225	2.771.208	1.264.751	590.969	-77,9	-68,9	-80,7	-87,8	●
Establiments oberts estimats ¹	1.715	1.864	1.714	1.279	-37,6	-31,5	-34,9	-45,1	●
Grau d'ocupació per places (%) ¹	33,0	43,9	25,4	17,8	-40,7	-36,3	-41,0	-40,3	●
Passatgers a BCN-El Prat	872.924	1.110.578	844.414	712.283	-83,7	-79,5	-83,5	-84,7	●
Empreses a l'hostaleria	29.071	28.898	27.994	26.280	-8,0	-8,2	-7,6	-10,1	●
Afiliacions a l'hostaleria ²	255.077	250.792	240.778	225.665	-16,2	-17,2	-15,0	-14,9	●

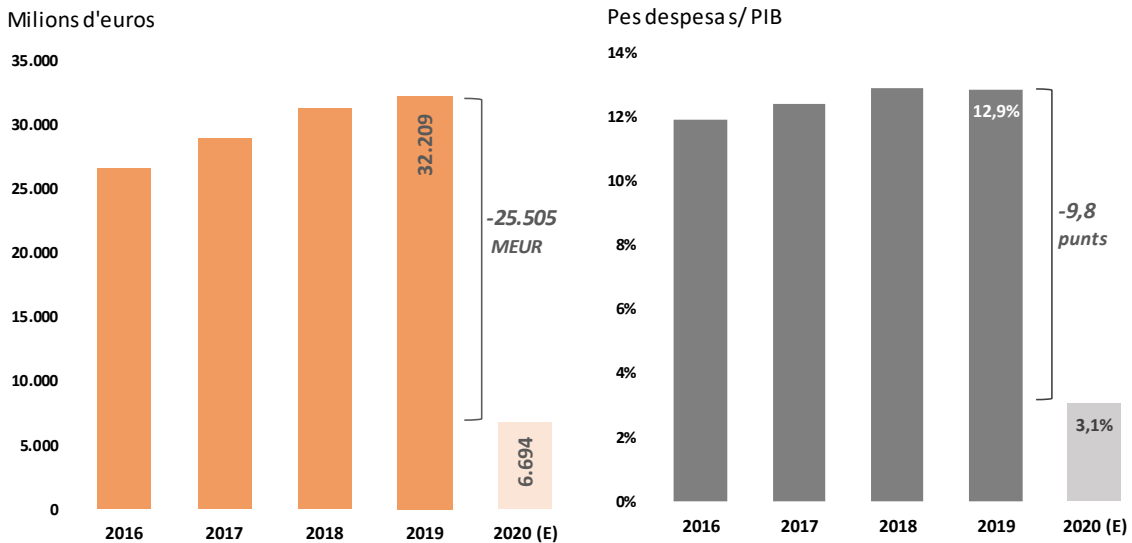
Font: Cambra de Comerç a partir de l'INE, AENA i el Ministeri de Treball i Economia Social.

Nota: ¹A establiments hotelers. ²Darrer dia del mes. ³Variació interanual en punts percentuals. / Hostaleria definida com els serveis d'allotjament, i els de menjar i begudes.

Aquests descensos s'han traduït en una reducció de la despesa turística total (estrangera i domèstica) el primer semestre del 2020 del 85% i, per al segon semestre, la Cambra de Comerç de Barcelona estima una caiguda del 71%. Malgrat que la despesa es va recuperar en certa mesura els mesos posteriors al confinament de la mà del mercat domèstic, l'arribada de la segona onada de la Covid-19, i les consegüents mesures per restringir la mobilitat i el tancament parcial de l'activitat, apunten a caigudes de la despesa properes a les de la fase de desescalada. **Així doncs, estimem una caiguda global de l'activitat turística del 79,2% per al conjunt del 2020 amb una pèrdua de 25.505 milions d'euros. Aquesta forta contracció ha reduït el pes de la despesa turística sobre el PIB del 12,9% el 2019 al 3,1% el 2020, un mínim històric (gràfic 1).**

Això significa que aproximadament el 70% de la caiguda del PIB d'aquest any s'explicarà pel sector turístic. Aquest càlcul s'estima a partir d'aplicar una reducció del 10% en la pèrdua de despesa turística, equivalent a les importacions, i considerant una caiguda prevista del PIB català per al 2020 del 12,7%, segons estimacions de la Cambra.

Gràfic 1. Despesa total dels turistes. Catalunya.

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir d'Idescat i Exceltur.

Nota: (E) L'estimació de la despesa turística per al 2020 s'ha fet només per a l'evolució del 2º semestre atès que ja es disposen de dades per al 1º semestre. S'ha estimat una caiguda diferent per la despesa estrangera, de la resta de l'Estat i de Catalunya en base a l'evolució registrada del març al juny del 2020 i tenint en compte les diferents mesures aplicades a l'octubre i novembre segons regió i procedència. Per al 2º semestre s'estima una caiguda de la despesa estrangera del 90%, del 85% per a la resta de l'Estat i del 75% per a la Catalana. / La Cambra preveu una caiguda del PIB el 2020 del 12,7% (-31.820 MEUR).

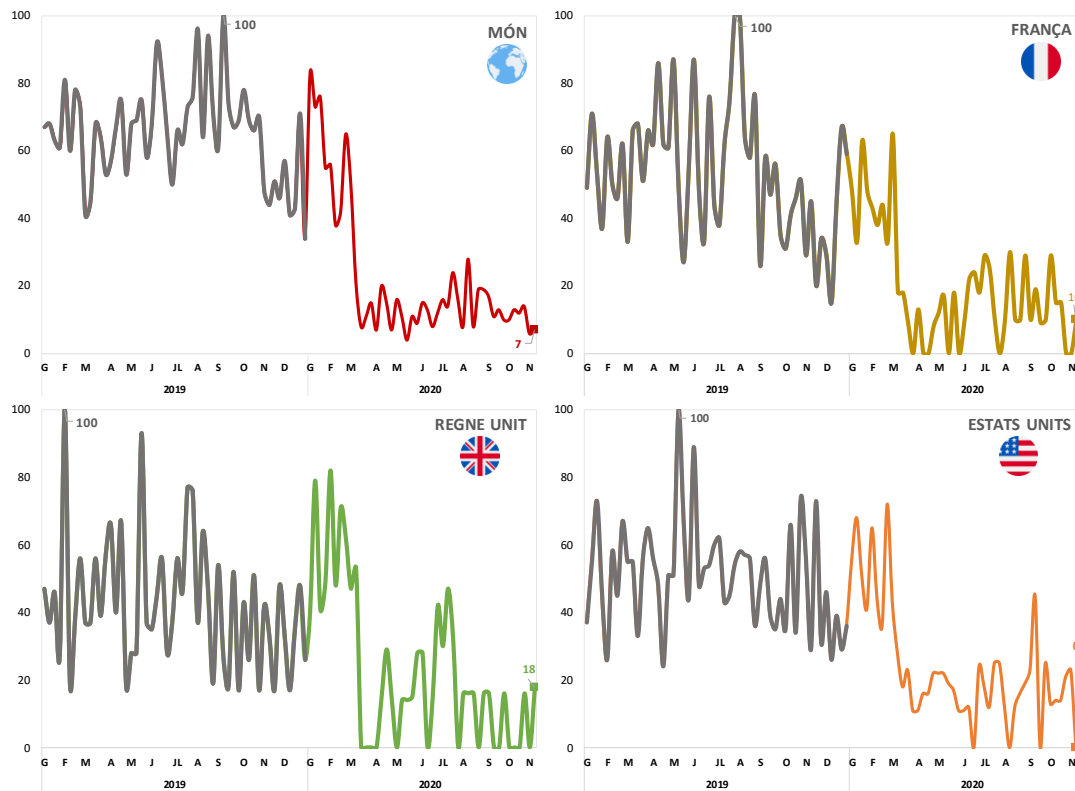
Segons les estimacions de evolució de l'activitat turística d'Exceltur¹ per comunitats autònomes, **Catalunya seria la segona comunitat més afectada només per darrere de les Illes Balears.** Això s'explica tant per la forta dependència del litoral català al mercat turístic internacional com per l'afectació a la ciutat de Barcelona de la caiguda del turisme de negocis per la cancel·lació de fires i congressos. No obstant que els esdeveniments professionals estan cancel·lats fins a mitjans de gener com a mínim, hi ha previsió de celebrar l'ITWordEdu 2021 i el 3rd International Ebart Congress 2020 a mitjans de febrer amb més de 1.000 delegats. Així mateix, Barcelona en aquest 2020 ha estat seleccionada entre d'altres ciutats competidores per celebrar tres importants congressos el 2022 i el 2023 –ESC Congress (2022), UITP Global Transport Summit (2023), 36th ECNP Congress (2023)–, i ja hi ha 110 congressos més confirmats a la ciutat de Barcelona i l'entorn per als propers anys.

Per als propers mesos, no es preveu una reactivació del turisme internacional, ni professional ni d'oci, a la ciutat de Barcelona. Segons dades per principals mercats emissors –França, Regne Unit i Estats Units– la tendència de les cerques a Google de les paraules “visitar Barcelona” a la categoria viatges no es recupera (gràfic 2). Després de la forta caiguda al març, l'interès per la ciutat s'ha mantingut en mínims històrics des de l'abril fins al 8 de novembre (darreres dades disponibles en el moment de fer la consulta), a excepció d'algun repunt al juliol entre les cerques fetes des del Regne Unit.

¹ Exceltur (Octubre, 2020). *Perspectives Turístiques. Impacto de la Covid-19 sobre el sector turístico español.* Nº 74. Exceltur estima una pèrdua de l'activitat turística per a Catalunya del 74,8% (-21.734 MEUR).

Gràfic 2. Cerques setmanals a Google de les paraules "visitar Barcelona" a la categoria de viatges.

Índex, 100 = màxim de ref. per al període

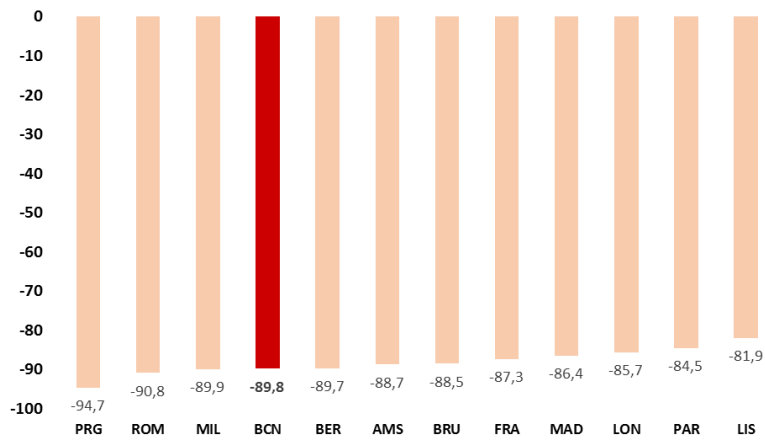

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de Google Trends.

Nota: Data de consulta 16/11/2020. S'utilitzen dades de cerca de la paraula "visitar Barcelona" en l'idioma oficial de cada país a dins de la categoria "viatges".

Aquesta tendència es veu clarament reforçada per la caiguda de les reserves futures de passatgers a l'Aeroport de Barcelona durant la temporada d'hivern, una evolució que és força generalitzada entre les principals ciutats europees. Barcelona registra la quarta major caiguda (-89,8%) per darrere de Praga, Roma i Milà en volum de reserves per al període novembre 2020-abril 2021 respecte als mateixos mesos del 2019 (gràfic 3). Cal tenir present que aquestes xifres no impliquen descensos futurs dels passatgers d'aquestes magnituds. La situació actual és de gran incertesa i, per tant, els viatgers prefereixen esperar a l'últim moment per fer la reserva. L'evolució els propers mesos dependrà del control de la pandèmia, dels requisits que s'estableixin per viatjar (quarantenes o proves PCR) i de la possibilitat d'establir corredors turístics segurs que donin confiança als viatgers. Tot i així, s'espera una recuperació lenta tant del nombre de vols com de passatgers. Segons la darrera estimació publicada per Eurocontrol, només es preveu la recuperació de vols el 2024 al nivell previ a la pandèmia en cas de vacunació massiva el 2021.

Gràfic 3. Reserves futures de passatgers d'aeroports per ciutat destinació.
Període Nov. 20-Abril 21. Variació interanual (%)

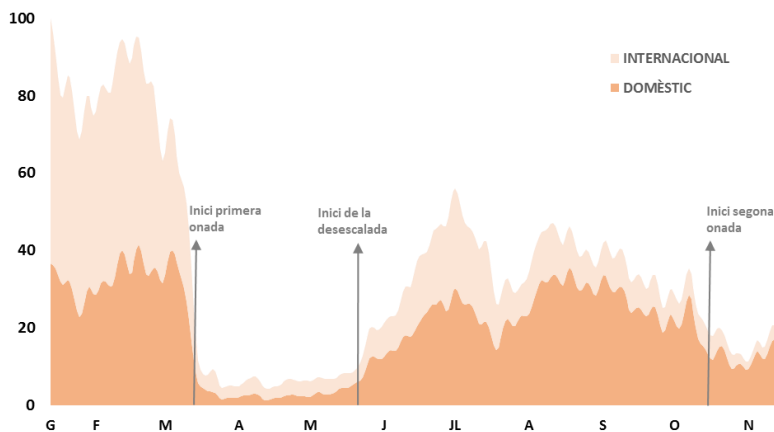

Font: GPA a partir de dades MDIT.

A diferència de les reserves hoteleres internacionals, les domèstiques repunten la primera quinzena de novembre per primer cop des de mitjans d'agost, segons dades de l'Observatori del Turisme a Barcelona a partir de les dades de *The Hotels Network*. Així doncs, una bona gestió dels contagis durant el mes de desembre i una relaxació de les restriccions podrien salvar en part la campanya de Nadal gràcies al visitants residents. Després del darrer mes i mig amb restriccions molt severes, és recomanable fer una desescalada amb les màximes mesures de control, però que permeti reprendre l'activitat dels sectors més afectats (hostaleria, cultura, oci, comerç i esport). També caldria pensar en ajudes i incentius per fomentar el consum, tal i com han implementat altres comunitats autònomes i països.

De cara al 2021, hi ha motius per l'optimisme segons s'ha notat a països asiàtics amb la pandèmia més controlada. Amb la reobertura del país, la confiança dels xinesos en els viatges nacionals ha augmentat un 60% respecte als nivells mínims d'aturada. **És el que han anomenat "tourism revenge", les ganas de viatjar dels consumidors s'han intensificat notablement després de mesos amb moltes limitacions a la mobilitat.** S'ha observat una major preferència pels viatges flexibles, en tren o cotxe i per establiments amb altes garanties de neteja. Un fenomen que podria arribar a Europa i per al qual els negocis del sector haurien de preveure com capturar aquesta demanda retinguda.

Gràfic 4. Reserves hoteleres a Catalunya. 2020
Índex base valor màxim = 100

Font: Observatori del Turisme a Barcelona: ciutat i regió, a partir de dades cedides per The Hotels Network a l'Ajuntament de Barcelona.
Nota: Reserves realitzades directament a l'hotel (que representen a l'entorn del 20-25% del total de reserves).
Dades actualitzades a 16 de novembre. / Valor màxim de l'índex base = 13 de gener 2020.